

Onderwijs aan nieuwkomers

Een reis rond de wereld

In Duitsland werken veel scholen met zogenoemde Willkommensklassen. Nieuwkomers beginnen hier in aparte groepen waarin de nadruk ligt op het leren van de Duitse taal en het wennen aan het schoolstelsel. Pas wanneer leerlingen daar voldoende basis in hebben opgebouwd, stromen zij door naar reguliere klassen. Deze aanpak biedt rust en structuur in de beginfase, maar vraagt om een zorgvuldige overgang om aansluiting met leeftijdsgenoten te behouden.

In Noord-Amerika zowel in Verenigde Staten als Canada worden nieuwkomers vaak direct in reguliere klassen geplaatst. Ondersteuning vindt plaats binnen de school, bijvoorbeeld via taallessen en extra begeleiding. Deze aanpak zet sterk in op inclusie vanaf het begin, maar stelt hoge eisen aan de expertise en organisatie van scholen.

In landen in Latijns-Amerika worden leerlingen met een migratieachtergrond in de regel toegelaten tot reguliere scholen, vaak ongeacht hun verblijfsstatus. Onderwijs vindt plaats binnen het reguliere systeem, waarbij scholen verantwoordelijk zijn voor plaatsing en begeleiding. In verschillende landen bestaan aanvullende maatregelen, zoals taalondersteuning, begeleiding bij instroom en programma's gericht op sociaal-emotionele ontwikkeling. Ook worden in sommige contexten tijdelijke of aanvullende leerprogramma's ingezet om aansluiting op het onderwijs te ondersteunen.

In Zuid-Afrika worden leerlingen met een migratieachtergrond doorgaans geplaatst in reguliere klassen binnen het bestaande onderwijssysteem. Er is geen landelijk georganiseerd systeem van aparte nieuwkomersklassen. Ondersteuning vindt plaats binnen de klas, waarbij leraren omgaan met verschillen in taalniveau en schoolervaring. Het nationale taalbeleid gaat uit van meertaligheid, maar in de praktijk is het onderwijs vaak gericht op de dominante instructietaal.

In Zweden worden nieuwkomers zo snel mogelijk opgenomen in het reguliere onderwijs. Veel leerlingen starten eerst in een tijdelijke introductieklas om de taal te leren en te wennen aan het schoolstelsel, waarna zij doorgaan naar een gewone klas. Taalondersteuning speelt een belangrijke rol, bijvoorbeeld via het vak Zweeds als tweede taal, en leerlingen kunnen soms ook onderwijs in hun moedertaal krijgen. De ondersteuning vindt grotendeels plaats binnen de reguliere klas, met aandacht voor maatwerk en gelijke kansen voor alle leerlingen.

In Finland ligt het accent anders. Daar worden nieuwkomers vaak al snel gedeeltelijk opgenomen in reguliere lessen, terwijl zij tegelijkertijd intensieve taalondersteuning krijgen. Scholen stemmen het programma af op de individuele leerling, waardoor de balans tussen meedoen en extra ondersteuning flexibel blijft. Deze aanpak legt de nadruk op maatwerk en op zo vroeg mogelijk participeren.

In Japan worden leerlingen met een migratieachtergrond doorgaans ingeschreven in reguliere scholen. Binnen deze scholen worden aanvullende voorzieningen aangeboden, zoals extra lessen in de Japanse taal of ondersteunende begeleiding. Deze ondersteuning kan zowel binnen de school als via aanvullende programma's worden georganiseerd. Naast scholen bieden ook lokale organisaties en initiatieven ondersteuning aan leerlingen die de instructietaal nog niet volledig beheersen.

In Australië starten veel nieuwkomers in taalintensieve centra die verbonden zijn aan reguliere scholen. In deze centra krijgen leerlingen gedurende een bepaalde periode gericht taalonderwijs en begeleiding bij hun nieuwe omgeving. Daarna volgt de overgang naar het reguliere onderwijs. Dit model combineert een duidelijke voorbereidende fase met aandacht voor welzijn en oriëntatie.